

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА САМОВРЕДНОВАЊА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СТРУКОВНИ МЕНАЏЕР

У изради Извештаја о самовредновању учествовала је Комисија за контролу квалитета у следећем саставу:

1. Др Бранко М. Покрајац - наставник
2. Мр Милорад Живановић – наставник
3. Анђелка Д. Матић - секретар
4. Јелена Б. Јешић – ненаставно особље
5. Тања Н. Ђуровић – студент

Извештај о самовредновању студијског програма СТРУКОВНИ МЕНАЏЕР се састоји од два дела и то:

- I. Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета студијског програма
- II. Поступак самовредновања (евалуација)

I. СТАНДАРДИ И ПОСТУПАК ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СТРУКОВНИ МЕНАЏЕР

- Увод
- Стандард 1. Структура студијског програма
- Стандард 2. Сврха студијског програма
- Стандард 3. Циљеви студијског програма
- Стандард 4. Компетенције дипломираних студената
- Стандард 5. Курикулум
- Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма
- Стандард 7. Упис студената
- Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената
- Стандард 9. Наставно особље
- Стандард 10. Организациона и материјална средства
- Стандард 11. Контрола квалитета

1. СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА: СТРУКОВНИ МЕНАѢЕР – 180 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТРУКОВНОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МЕНАѢЕР СПОРТА

Циљ овог студијског програма је школовање и оспособљавање управљачког кадра за савременији стручни рад у спорту, а посебно у фудбалу, користећи модерне методе у раду и најновије научне резултате.

Спортски директори, који непосредно руководе спортским клубовима, савезима и другим организацијама најодговорнији су за њихов менаѢмент, односно управљање. Због тога они морају да се оспособе успешно планирају, организују и руководе спортским организацијама, како би у њиховом раду било што мање негативних пратећих појава.

Према томе студенти морају да:

- стекну основна знања из области историје спорта (а посебно фудбала), олимпизма и система и организације спорта;
- стекну знања из медицине, психологије, педагогије, методике фудбала, информативне технологије, примењена у стручном раду тренера у фудбалу;
- стекну знање енглеског језика за основну комуникацију и студиј литературе.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА

Исход процеса учења је да студенти након завршетка студија буду:

- да знају да ураде анализу сложених проблема рада спортске организације и да могу да изаберу одговарајуће методе у раду тих организација, које воде успешном пословању.
- да знају да примене савремене методе управљања, руковођења и избора што квалитетнијих ресурса.
- да знају да ураде ваљану контролу и анализу рада свих сегмената сваке спортске организације.
- да су оспособљени за самостално планирање, програмирање, руковођење и контролу процеса рада у свакој спортској организацији, односно у оним радним процесима у којима је спорт основни садржај.

СТРУЧНИ НАЗИВ

Стручни назив који се добија након завршетка студија је: **СТРУКОВНИ МЕНАѢЕР**

УСЛОВИ ЗА УПИС

Услови за упис на овај студијски програм су:

- Завршена средња школа
- Основно разумевање функционисања спортског клуба и спортске организације.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈА

На овом студијском програму организује се теоријска настава (предавање и вежбе) у све три године, уз обавезну праксу у фудбалским клубовима и другим спортским организацијама и савезима.

Потребно време за извођење студијског програма је 3 године (180 ЕСПБ)

ВРЕДНОСТ ЗАВРШНОГ РАДА је 10 бодова.

2. СВРХА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Спорт је веома популаран међу децом и омладином, али исто тако и међу одраслима. Утицај који имају најпознатији спортисти, али и збивања око и у вези спорта, имају велики утицај на понашање деце, омладине и одраслих. Због те чињенице мора се поклањати велика пажња свим овим аспектима јер је спорт подручје људске активности и забаве, која окупља све узрасне групе и социјалне слојеве становништва.

Управљање и руковођење спортским клубовима, савезима и другим спортским организацијама, као и спортским догађајима свих нивоа је веома значајно, јер многи проблеми у спорту се јављају добрим делом због лошег менаџмента у њима. Он због тога мора да има највиши степен организованости, односно планирања, доброг управљања и контроле, како се нежељене последице не би јављале у готово свим облицима његовог јављања.

Нереди и насиље на спортским борилиштима, који се све чешће преносе на улице и тргове, недолично понашање гледалаца на трибинама, као и неспортска и понашања и грубости играча током самог спортског такмичења захтевају бољу и ефикаснију организацију и адекватно управљање у спортским клубовима, савезима, спортским организацијама и манифестацијама, како би се спречиле све нежељене појаве лошег менаџмента у њима.

Наш спорт карактерише врло слаба организованост клубова, спортских савеза и центара, као и недостатак стручног и научног управљања процесима рада и у многим спортским институција. Разлог томе је што у претходном периоду скоро да није било одговарајућих школских институција које би образовале кадрове за ове потребе. На ова места су најчешће постављани некадашњи спортисти, ради решавања егзистенцијалног статуса, а нису школовани људи за обављање ових управљачких послова.

Може се рећи да су за хаотично стање у спорту највећим делом одговорни они који руководе и управљају њиме, па тиме сnose највећу одговорност. Из тих разлога у спорту се мора обезбедити што ефикасније управљање и руковођење образованих спортских менаџера свим његовим деловима и у свим фазама, како се смањиле а временом и нестале све негативне пратће појаве и последице.

Школовањем **спортских менаџера** значајно би се побољшао: менаџмент у спортским организацијама; стручни рад у спортским клубовима; стратегија развоја спорта у целини; организација рада спортских организација; кадровска политика у спорту; примена достигнућа науке у спортској пракси.

Због свега тога, а полазећи од концепције високог образовања и потребе савременијег школовања менаџерског кадра, сврха овог студијског програма да поклати одговарајућу пажњу и бригу њиховом образовању, односно припремању менаџерског кадра - **спортских менаџера**, који би стеченим знањем о савременом руковођењу успешно учествовали у решавању проблема, који данас оптерећују овај спорт.

3. ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Студијски програм СТРУКОВНИ МЕНАѢЕР јасно је дефинисао следеће циљеве

1. Да се **образовање** студената Академије фудбала обавља на насавременији начин, при чему је веома значајно да будући спортски менаџери:

- Стекну неопходна теоријска знања из области основа менаџмента, менаџмента у спорту, менаџмента спортских клубова и спортских савеза, менаџмента спортских манифестација, као и психологије спорта, маркетинга и ПР и менаџмента људских ресурса, неопходних за ефикасан и успешан рад у менаџменту у спорту.
 - Обављају праксу у спортским клубовима и спортским савезима, као и у организацији спортских такмичења, где би могли да провере стечена знања и научили да га примене у пракси.
 - Оспособе се за самостално планирање, програмирање, руковођење и контролу процеса рада у свакој спортској организацији
2. Да се током студија **оспособе** за самосталан рад у клубовима, односно овладају свим неопходним теоријским и практичним знањима неопходним за ефикасно вршење послова руковођења у спортским клубовима, савезима и спортским манифестацијама. У том смислу они морају током студија да током упућивања у праксу (друга фаза) добијају задатке које морају самостално да решавају, односно да учествују самостално, уз менторско вођење, планирању, организацији, управљању и контроли планираних послова у клубу, савезу или спортској манифестацији.
 3. Да се током студија **оспособе** за примену информативне технологије у пракси, односно у свом раду као менаџера, имајући у виду да оспособљеност за примену рачунара значи улазак модерно управљање и у конкуренцију са најуспешнијим клубовима.
 4. Да током студија **овладају** основним знањима енглеског језика и стекну основе споразумевања на овом језику ради:
 - Неопходне комуникације.
 - Коришћења стране литературе.
 5. Да се образовањем студената на високом стручном нивоу, у непосредној повезаности са праксом, постигне меродавност и компетентност Академије фудбала у подручју спортског менаџмента, тако да дипломирани студенти буду компетентни, уважавани и прихватани на свим нивоима спортских клубова, савеза и спортских манифестација. Ради остварења овог циља студенти ће током студија осим стицања наведених теоријских и практичних знања имати задатак да:
 - Да се упознају што боље са организацијом спорта у целини (на свим нивоима)
 - Да кроз праксу у клубовима покажу ниво стечених знања и компетентност за обављање професије спортског менаџера.
 - Да максимално користе искуства познатих и признатих руководиоца клубова-спортских директора, како би на тај начин повезали праксу са својим сазнањима и што успешније се уклопили у свој будући рад.

Да би се остварили ови циљеви Академија фудбала је склопила споразуме са 10 београдских фудбалских клубова и једним фудбалским клубом из Пожаревца о стручној сарадњи, ради непосредне повезаности са праксом, односно организацијом и управљањем у фудбалским клубовима на свим степенима такмичења.

4. КОМПЕТЕНЦИЈЕ ДИПЛОМИРАНИХ СТУДЕНАТА

Струковни спортски менаџер може да ради самостално у свим фудбалским клубовима и другим спортским клубовима, савезима и спортским манифестацијама. Његова делатност обухвата руковођење на свим нивоима ових организација или манифестација.

Он може да учествује у тимском раду - стручним штабовима професионалних клубова највишег ранга такмичења.

Може самостално да руководи радним процесима у овим институцијама у свим сегментима планирања, организације, реализације и контроле радног процеса. Менаџер се бави стручним радом у клубу и стално се усавршава у свим сегментима менаџерског рада.

5. КУРИКУЛУМ

На овом студијском смеру је:

24 предмета понуђено

15 обавезних и дипломски рад 140 ЕСПБ и

9 изборних – 72 ЕСПБ, од којих 5 бирају..... 40 ЕСПБ

Укупно полагају 20 предмета и дипломски рад180 ЕСПБ

Студијски програм СТРУКОНИ МЕНАѢЕР састоји се од 20 предмета и дипломског рада, од којих је 5 изборних предмета-од понуђених девет. У првој години од седам предмета има један изборни предмет, у другој години од седам предмета има два изборна предмета и у трећој години од седам предмета има један изборни и дипломски рад. Сви предмети су једносеместрални и подељени су на опште, стручне и стручно - апликативне.

Група опште образовних предмета: Основе историје спорта, Основе анатомије и физиологогије, Енглески језик и Социологија са социологијом спорта.

Група стручних предмета: Основе менаџмента са праксом у спор. организацијама, Систем и организација спорта, Менаџмент савременог олимпијског покрета, Информационе технологије у спорту, Основе психологије, Биолошки аспекти рада са млађим категоријама, Психологија спорта, Маркетинг и ПР у спорту, Олимпизам и олимпијско васпитање и образовање и Дипломски рад. Од наведених стручних предмета изборни предмети су: Менаџмент савременог олимпијског покрета, Основе психологије, Биолошки аспекти рада са млађим категоријама,

Група стручно-апликативних предмета: Менаџмент у спорту са праксом у спортск. Организацијама, Педагошки рад у фудбалском клубу, Менаџмент спортских клубова и спортских савеза са праксом у сп. клубовима и савезима, Менаџмент спортских такмичења ученика, Менаџмент спортских манифестација са праксом, Финансијски менаџмент, Менаџмент спортских објеката, Менаџмент спортско рекреативних такмичења, Медицина спорта са исхраном спортиста, Правила у фудбалу и примена у игри и Маркетинг и ПР у савременом олимпијском покрету. Од наведених стручних предмета изборни предмети су: Педагошки рад у фудбалском клубу, Менаџмент спортских такмичења ученика, Маркетинг и ПР у савременом олимпијском покрету, Менаџмент спортско рекреативних такмичења, Медицина спорта са исхраном спортиста, Правила у фудбалу и примена у игри.

6. КВАЛИТЕТ, САВРЕМЕНОСТ И МЕЂУНАРОДНА УСАГЛАШЕНОСТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Поштујући дух Болоњског процеса, Академија фудбала себе у блиској будућности види као угледног члана у заједници високошколских установа спортске едукације развијеног света. Већ сада, на самом почетку свог развоја, ми пратимо рад најзначајнијих сродних установа у свету и настојимо – оквиру својих тренутних могућности – да следимо те најбоље примере.

Референтни оквир за развој студијског програма *спортског менаџмента* Академија налази у делу света најразвијеније едукације у тој области – на северноамеричком континенту. У том делу света слободно раде факултети са различитим степеном (не)акредитованости. Ипак, тамошње струковне организације (*NASSM - North American Society for Sport Management* и *NASPE - National Association for Sport and Physical Education*) на основу „Стандарда за програме спортских менаџера“ факултетима који то затраже издају различите форме потврђивања, односно акредитације.

Највећу корист за нас од упознавања са северно-америчким програмима спортског менаџмента била је у томе што нам је помогло у отклањању недоумица о начину укључивања неких важних наставних области (нпр. психологије) у програм.

Од нешто преко **200 студијских програма**, упознали смо се са **40** и то углавном оних најамбициознијих, тј. оних који су се пријавили или већ добили неку врсту акредитације (обухватну анализу смо радили почетком 2005. године; тада је 37 универзитета или колеџа поднело захтев или добило потврду о акредитацији).

Прилична хетерогеност студијских програма, укључујући и оне акредитоване подржава одређен степен слободе факултета у формулисању наставног плана и програма (курикулума), што је нама, у овим првим годинама рада, и те како важна олакшавајућа околност.

С тим у вези, а ради размене искуства у погледу програма, организације, размене наставника и студената, закључили смо споразум о сарадњи са:

1. Државним педагошким универзитетом "Лав Толстој" из Туле (Русија) и
2. **Algonquin college Ottawa, Ontario, Canada.**

7. УПИС СТУДЕНАТА

Висока школа Академија фудбала у Београду планира да упише 60 студента за текућу школску годину на овом студијском програму. Број планираних студената је у складу са кадровским, просторним и материјалним ресурсима школе.

Школа расписује конкурс у складу са препоруком Министарства просвете, где објављује предвиђену квоту за упис студената на студијски програм, објављује услове конкурса, проверу склоности - интервју и способности.

Услови за упис на **смер спортски менаџер** су:

- Писмени тест у вези познавања основних питања у вези са руковођењем у спорту.

8. ОЦЕЊИВАЊЕ И НАПРЕДОВАЊЕ СТУДЕНАТА

Оцењивање је веома важан део педагошког процеса и захтева значајну пажњу наставника. Контрола квалитета оцењивања се спроводи прегледом Плана рада наставника и анкетањем студената на крају сваког семестра за предмете из тог семестра. Шеф студијске групе у сарадњи са службом студенског реферата и студенског парламента организује и спроводи анкету и са резултатима упознаје чланове Наставног већа у циљу предузимања мера, ако се за то укаже потреба.

У шестом семестру студент се припрема за израду дипломског рада. За дипломски рад студент бира тему из стручно-апликативног предмета. Ментор упућује студента на литературу и методологију израде дипломског рада. Дипломски рад се полаже усмено и оцењује се оценом од 5 до 10.

9. НАСТАВНО ОСОБЉЕ

Укупан број наставника одговара потребама студијског програма и у складу са стандардима. Наставно особље поседује одговарајуће научне, педагошке и стручне квалификације. Подаци о наставном кадру су доступни јавности.

Сви ови професори и сарадници својом својом научном и наставном делатношћу омогућавају испуњење основних задатака и циљева установе и компетентно остварују студијске програме и остале додељене задатке.

10. ОРГАНИЗАЦИОНА И МАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА

Извођење наставе и целокупног студијског програма СПОРТСКИ МЕНАѢЕР је веома сложен и процес. Његова специфичност се огледа у томе што се настава реализује као:

1. теоријска настава,
2. вежбе,
3. педагошка пракса.

Академија фудбала је обезбедила потребне услове студентима за успешно савладавање студијских програма:

- За теоријску наставу учioniчки простор у згради Градског центра за физичку културу "Стари ДИФ" у Делиградској 27 (видети уговор о закупу), где се налази и седиште Академије фудбала.
- Обезбеђена је педагошка пракса у 10 фудбалских клубова са којима смо потписали уговоре о стручној сарадњи (видети прилоге уговора), као и у одређеном броју спортских савеза.
- Обезбеђена је пракса у Универзитетском спортском савезу Београда, Атлетском савезу Београда.
- Обезбеђено је активно учешће студената овог смера у организацији Београдског маратона, Церског маратона, Ролеријаде.

Из тих разлога користе се учионице у Градском центру за физичку културу "Стари ДИФ", а за вежбе студената обиласци и дискусије у спортским клубовима и

спортским савезима. Посебна студентска активност је учешће у организацији спортских догађаја, а нарочито: на Церском маратону и Ролеријади.

Овај простор Академија је добила, упркос великом степену коришћења капацитета Центра, у закуп за период од 2007-2012. године, за извођење теоријске наставе, који задовољава захтеве изложене у стандардима.

Велика сала са 150 места задовољава извођење теоријске наставе целокупне генерације прве године, а друга учионица са 50 места испуњава захтеве и задовољава потребе наставе по студијским смеровима. Савремено опремљена рачунарска лабораторија (60 м²), као и просторије за директора, секретара, наставнике, студентску службу и студентски парламент (77 м²) одговарају основним потребама према стандардима.

Академија настоји да у што скоријем времену направи своју зграду и у том смислу израђен је идејни пројект, обезбеђен инвеститор и одређена локација (ФК "Милутинац"), али нас је у томе успорила израда плана регулације на том простору Земуна.

11. КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА

Контрола квалитета студијског програма Струковни менаџер у спорту спроводи се редовно и систематично путем самовредновања о чему постоји евиденција извештај о резултатима самовредновања овог студијског програма. Школа има јавно публикован документ-политику обезбеђења квалитета приказану кроз сајт Школе. У статуту установе је регулисано оснивање и делокруг рада Комисије за квалитет.

II ПОСТУПАК САМОВРЕДНОВАЊА (ЕВАЛУАЦИЈА)

У контроли квалитета рада предвиђена је:

1. Интерна (унутрашња) контрола – самоевалуација;
2. Екстерна (спољашња) контрола – евалуација и
3. Екстерна формална контрола – акредитација.

Циљ контроле квалитета рада Академије фудбала у Београду је унапређење квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

Политика обезбеђења квалитета Академије фудбала у Београду се огледа кроз:

1. Увођење квалитетног струковног програма према захтевима Закона о Високом образовању и Закона о спорту, који ће задовољавати потребе фудбалских клубова и савеза, као и друштвене заједнице у целини;
2. Редовно прибављање повратних информација од послодаваца, у области фудбалских клубова и спортских савеза, представника Националне службе за запошљавање, и локалне самоуправе о квалитету студија и студијских програма;
3. Обезбеђивање студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма;
4. Редовну и систематску проверу циљева, структуре и садржаја студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима Школе;
5. Редовну и систематску проверу исхода и стручности студената када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања;

6. Увођење савремених интерактивних метода наставе/учења за подстицање студената на стваралачки начин размишљања и тимски рад;
7. Обезбеђивање квалитета активним праћењем, прегледом и побољшањем свих активности у наставном процесу и
8. Дефинисаност и доступност на увиду јавности услова и поступака који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе.

РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ:

Анкетирано 19 студента треће године за студијски програм струковни менаџер. Спроведена анкета показују следеће укупне резултате, изражене у процентима.

1. Остваривање наставе према распореду (да или не) – потврђује 100% студената.
2. Остваривање наставе по планираном садржају (да или не) – потврђује 100% студената.
3. Стимулисање интересовања студената од стране наставника (оцене од 1-5) - оцењује са 5 – 37% студ., са 4 – 52% студ., са 3 – 11% студената.
4. Интерактивност наставе (оцене од 1-5) – оцењује са 5 – 47%, са 4 – 48%, са 3 – 5% студената.
5. Практична применљивост знања (оцене од 1-5) – оцењује са 5 -37% студ., са 4 – 42% студ., са 3 – 21% студената.
6. Присуство у настави примера из праксе (оцене од 1-5) – оцењује са 5 – 69% студ., са 4 – 26% студ., са 3 – 5% студената.
7. Наставникова јасноћа и разумљиваост излагања (оцене од 1-5) – оцењује са 5 – 63% студ., са 4 – 26% студ., са 3 – 11% студената.
8. Подстицање самосталности студената (оцене од 1-5) – оцењује са 5 – 42% студ., са 4 – 42% студ., са 3 – 16% студ.
9. Коректност оцењивања студената од стране наставника (оцене од 1-5) – оцењује са 5 – 95% студ., са 4 – 5% студената.

Резултати указује на акције које треба предузети како би се достигао још бољи квалитет у областима које је анкета обрадила.

ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ ВЕЗАНЕ ЗА ПЕРСПЕКТИВУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СТРУКОВНИ МЕНАѢЕР

Поред редовне активности на едукацији студената, кроз рад на теоријским и практичним часовима, врши се едукација студената у 10 фудбалских клубова и више спортских савеза, са којима Школа има успостављену стручну – техничку подршку у виду наставних база.

Стратешки циљ Високе школе Академије фудбала је постепено повећање нивоа и система квалитета у области образовања и менаџмента, као и у функцији развоја менаџерске струке за остваривање знања и одговарајућих компетенција студената студијског смера– СТРУКОВНИ МЕНАѢЕР.

Извештај је сачинила Комисија за проверу квалитета, који је усвојило Наставно веће на седници одржаној 27.03.2009. године у Београду:

1. Др Бранко М. Покрајац - наставник
2. Мр Милорад Живановић – наставник
3. Анђелка Д. Матић - секретар
4. Јелена Б. Јешић – ненаставно особље
5. Тања Д. Ђуровић – студент